

תורה למשפחת קלייטן על האישור לשרתים בתמונה

סיפורי צדיקים

גליון 300
שנה ז' תשע"ח

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

סיפורי חז"ל

רבי חייא הלך מאושא ללוד והיה רוכב על חמור, והיה עמו רבי יוסי. ירד רבי חייא ותפס בידו את רבי יוסי ואמר לו, אילו היו יודעים בני אדם את הכבוד הגדול שהיה ליעקב בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא (בראשית מ"ו ד) "אנוכי ארד עמך מצרימה", היו מלחכים את העפר שלוש פרסאות סמוך לקברו, שהיו משתטחים על קברו עד שפניהם מגיע לעפר, ובא עפר אל פיהם, הלכו יחד עד שנפגשו עם רבי אבא, אמר רבי יוסי השכינה שורה אצלנו עכשיו, לפי שאחד מבעלי המשנה נמצא עמנו, שאל אותם רבי אבא במה אתם עוסקים? אמר רבי יוסי בפסוק "הבאים מצרימה את יעקב", מלת את בא ללמד שהשכינה ופמליה שלה ירדו עם יעקב למצרים, מעולם לא עזב הקב"ה את ישראל לבדם בגלות, רק הוא בעצמו בא לעשות מדור ומשכן בתוכם, וכל שכן כשירד אבינו יעקב למצרים, ירד הקדוש ברוך הוא ושכינתו ומלאכי וקדושי עליונים והמרכבות כולם ירדו עמו. (זהר ח"ב ד' ה')

פרשת השבוע

נתנון זיע"א, שנכנס אצל הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א ומצאו יושב על יד השולחן ומאומה אין לפניו, לא ספר ולא דבר מאכל. הררה הגאון בליבו, הכיצד יושב יהודי כזה בטל? לאחר נתינת שלום עליכם כראוי, פנה הרבי אל אורחו ושאלו: שמא יודע כבודו פירוש מאמר חז"ל אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום ודאי עשה תשובה? (ברכות י"ט) שתק הגאון והמשיך הרבי דומני שהפירוש הוא שבאותו זמן שנראה כהולך בטל בוודאי היה עסוק בעשיית תשובה.

אשה ריח נחוח לה' (א' - י"ז)
פירש רש"י (במשנה בסוף מס' מנחות) נאמר בעוף ריח ניחוח ונאמר בבהמה ריח ניחוח, לומר לך אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוון לבו לשמים. מסופר על האר"י הקדוש זיע"א, שהיה רגיל לשבח את תלמידו הגדול רבי חיים ויטאל זיע"א על גודל מעלתו ומעלת נשמתו. פעם אחת הביע רבי חיים בפני רבו את פליאתו על דבריו אלו, וכך אמר: שאלתי את מורי איך הוא אומר לי שנפשי יש לה מעלה כל כך? והרי קטן שבדורות הראשונים היה צדיק וחסיד שאין אני מגיע לעקבו. וענה לי רבי: דע כי גדולת הנפש אינה תלויה כפי מעשה האדם הנראה לעיניים, כי בוחן לבות ה' ית', וכפי הזמן והדור ההוא, מעשה קטן מאוד בדור הזה, שקול ככמה מצוות בדורות הראשונים, כי בדורות האלו הקליפה והרע גוברת מאוד עד אין קץ מה שא"כ בדורות הראשונים.

בעשותה אחת ממצוות ה' אשר לא תעשינה (ד' - כ"ז)
מסופר: שנים מחסידי המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א שוחחו ביניהם. אמר האחד: מה יהיה הסוף, להיכן נוביל את העבירות שלנו? נענה חברו ואמר: לעבירות איני דואג עליהן אפשר לעשות תשובה, אותי מדאיגות המצוות שלנו איך נישא פנים עם מצוות כאלה?

נפש כי תחטא (ד' - ב')
מסופר על הרה"ק רבי יוסף שאול

זמני השבת

זמני יציאת שבת
ירושלים: 6:25 ת"א: 6:27 ר"ת: 7:06

פרשת ויקרא - החודש

זמני כניסת שבת
ירושלים: 5:12 ת"א: 5:22

מעשה שהיה

לכל חי גם זן ומפרנס לכל, עונה משה. שוב הנך מודה יותר מדי לאלקיך, אני שמעתי שאשתי היא הנותנת לך על מחייתך אומר הפריץ בכעס עצור. ישלם לה ה' את שכרה, משיב משה. שוב האלקים, שלך התפרץ הפריץ בזעם, ומדיחן תקח על הוצאות חג הפסח שלך, אם אשתי לא תתן לך להשתכר? כי לא יטוש ה' את עמו ה' יעזור, עונה משה בלי תשומת לב מיוחדת. הפריץ לא יכול עוד להבליג: צא מכאן, כף רגלך אל תדרוך יותר על מפתן הבית, יתן לך אלקיך די הצטרכותך לחג הפסח, צעק הפריץ וכבר רצה להוריד אה האקדח מעל הקיר. משה ברח מן הבית כל עוד נפשו בו, עצוב ונדכה חזר משה הביתה, ויספר לאשתו את כל אשר קרהו כנראה אין אנו ראויים לחוג את חג הפסח בשמחה, התאנח משה עמוקות, אסור היה לך לבטוח באשת הפריץ אומרה לו אשתו הישרה אך אל נכביד את לבנו, ה' יעזור.

הגיע ליל בדיקת חמץ בביתו של משה שרוי העצבות, בבית אין חמץ וגם מצה אין, הוי רבונו של עולם מה יהי בסופו של דבר? התאנח משה ודמעות צצו בעיניו. לפתע נפתחה הדלת ודמות חשוכה זרקה לתוך החדר חבילה עטופה בבד, הרוח שנשבה עם פתיחת הדלת וסגירתה כבתה את נר החלב שדלק בבית נשתרר חושך, מן החבילה נדף ריח של פגר מת. משה הדליק מחדש את הנר ושיניו נקשו זו בזו, הן לא פעם אחת קרה שהגויים זרקו במכוון פגר מת בערב פסח לתוך בית יהודי כדי להעליל עלילת דם על ישראל. אני מוכרח לגשת מיד אל הרב. קרא משה לאשתו, כאילו לא קולו הוא, ואולי כדאי לפתוח קודם ולהסתכל מה יש בתוך החבילה? שאלה אותו האשה. אסור לנו לאבד אף רגע קט אחד, קורא משה לאשתו, אני חוזר תיכף מיד.

משה החל ללבוש בחפז את מעילו המטולא אך לפתע הוא שומע את קול אשתו ראה נא משה הרי זה ראה נא משה הרי זה קוף. משה הסתכל בה בהשתוממות, הוא לא האמין למשמע אזניו, הוא ניגש אל חבילה הפך אותה ברגליו אכן קוף מוטל בחבילה. יתברך ה' שהדבר עבר בפחד בלבד, קרא משה, כשידו עטופה בבד, החזיק משה את רגל הקוף ורצה להשליכו החוצה, לפתע נשמע קול צליל של מטבע, מתוך פי הפגר התגלגל והוב, מלא פליאה נשאר משה על עמדו, הוא סקר את הקוף האדום וקרא בהתרגשות, השת יתברך הטוב והמטיב לכל, שלח לנו אוצר שלם, אוצר ממש. כעבור דקות מספר קרע משה את גוף הקוף בסכין טריפה שהי' בבית, ואכן אוצר שלם של זהובים נמצא בתוך בטן הקוף.

כי לא יטוש ה' את עמו – ה' יעזור (המשך משבוע שעבר)

(תקציר משבוע שעבר: ר' משה חייט העיירה היה, יהודי בגיל העמידה היה, והיו לו אשה וילדים רבים, כל השבוע היה בדרך ולשבת קודש היה חוזר הביתה לאחר שכל השבוע היה מטלטל את רגליו בדרך לא דרך, בשבילי עפר ובנתיבי חול בין עיירות וכפרים ושקו על כתפיו. בהגיע יום השישי עוד לפני הצהריים, היה משה חוזר לביתו, דורש בשלום אשתו ובני ביתו, מריק את ארנק מטבעותיו, לעתים הי' מתנוצץ ביניהם גם זהוב אחר או שנים, מונה את כספו, תחילה היה מפריש חלק עשירי מכספו מעשר, את הנותר השאיר לאשה לצרכי שבת וכלכלת בני המשפחה כל השבוע. את דמי המעשר היה מוליך לבית המדרש של החייטים, וכשאף אחד לא היה בבית המדרש, היה מחלק את הכסף בין קופות הצדקה שתלו על הקיר. רק אחרי כן היה חוזר הביתה, מתרחץ וטובל לכבוד שבת קודש, וכשהחמה עמדה עוד במרומים, כבר ישב לו משה חייט העיירה בבית המדרש, ואומר פרקי תהילים בניגון מיוחד של שבת, בהשכיחו מלכו כל ניד של עצב ודאגה של ימות החול. חג הפורים בא וחלף, ימי ערב פסח קרבים והולכים, משה היה מלא דאגה אודות ימי הפסח הקרבים ובאים. אולם משה לא נפל לייאוש ולעצבות, השם יעזור, ענה משה לעצמו, בקחתו את הטלית ותפילין תחת בית שחיו ושק חפציו על גבו, והתכוון לצאת שוב לחפש פרנסה, הדרכים היו עדיין מושלגות, הקור טרם חלף, אולם משה חייט העיירה יצא לדרך, ובלבו הוא נושא תפלה. לפתע הגיע לאזניו קול צלצולי פעמונים, מיד אחר כך השיגה אותו מרכבה של פריצים רתומה לשלשה סוסים אבירים. היה זה הפריץ הרשע שביקש להתלוצץ על חשבונו של היהודי וכמעט שהרגו, אלמלא אשתו שמנעה זאת ממנו ברגע האחרון. ולאחר ששמעה ממה שהיא חייט וכל הקשיים שעוברים עליו, הבטיחה לו עבודה והומינה אותו להצטרף לנסיעה אל הארמון. כשהגיעו לארמון התיישב משה עם המחט והבד והחל בעבודתו כשפתיו ממלמלות פסוקי תהילים. בסוף היום קיבל ממנה את שכרו בשלמות, והומינה אותו לבוא פעם נוספת אחרי שבת. תקוה חדשה ואופק חדש נפתח לפני משה, הוא השתכר כאן במשך יום אחד יותר ממה שהשתכר אצל אחרים במשך חודש שלם. משה כבר יכול היה להישאר בביתו בלב שקט, היתה לו שהות ללמוד ולהתפלל, כל שבוע יסע ליום יומיים לארמון ויחזור הביתה. בלבו של משה החלה לפעום התקוה כי עתה יוכל כבר לא רק לפרוע את חובותיו הרובצים עליו כמעמסה כבדה, אלא גם לערוך את חג הפסח קצת ברוחה, בצורה שטרם חלם על כך אי פעם)

בשבוע שלפני שבת הגדול נסע לו משה לארמון הפריץ בשמחה ובטוב לבב, אולם הפעם נועדה לו קבלת פנים שלא ציפה לה כל עיקר, אשת הפריץ נסעה ומעשה שטן היה שעליו היה להיפגש עם הפריץ בכבודו ובעצמו. "הי מושקה העורך חי?" שואל אותו הפריץ. תודה לא-ל החותך חיים לכל חי, עונה משה בתמימות, ופרנסה? ברוך ה' הנותן חיים

צישל ונמשל

היו קדושים כשם שאני קדוש

איתא במדרש (תנחומא ב) אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: הוואל ונקדשתם לשמי עד שלא בראתי העולם, היו קדושים כשם שאני קדוש.

דברי המדרש יובנו על פי משל: היה אדם שהיה גר בעיר קטנה והיה עשיר גדול, ולו בת יחידה, וגמר בדעתו ללכת ולתור בארץ לבקש לו חתן מופלג. הגיע בדרכו אל ישיבה גדולה אשר במרחקים, וביקש מראש הישיבה שיבחר לו חתן מתמיד וירא שמים, והעשיר התחייב לשלם את כל ההוצאות, אמר לו הרב שיש בישיבה חתן מיוחד ומעולה מכל בני הישיבה, אם בשכלו חזק, ואם בהתמדתו כי לא יכבה בלילה נרו. החתן נפגש עם בתו ולאחר זמן מסויים נשא אותה לאשה. עברו כמה חודשים מזמן הנישואין והנה ראה העשיר שחתנו מתעצל בלימודו, ולומד רק שעה שעתיים ביום, והיה מתמרמר על זה מאד. קרא לחתנו והוכיח אותו על זה, ענה החתן ואמר, שאל נא את השמש אם אחד מכל בני העיר פותח ספר פעם בחודש, ואילו אני ברוך השם לא עובר עלי חודש ואפילו שבוע בלי עסק התורה, וגם אם לא אלמד כל ימי ואשכח מה שאשכח, עם כל זה יהיה נשאר בידי הרבה יותר מאשר תמצא בכל בני העיר הזאת השיב לו חותנו: דע לך כי לא על דעת כן לקחתך לחתן, לא לקחתך בעיר הזאת כדי שתהיה מעולה בין כולם, אלא זכור נא שלקחתך מישיבה פלונית בהיותך המעולה והמצויין מבין כולם, ולכן צריך אתה להיות מתמיד בהשוואה לבני הישיבה שכולם מתמידים וגדולי תורה, ולא בהשוואה לעיר הזאת שכולם אנשים פשוטים.

והנמשל: זאת היא טענת הקדוש ברוך הוא נגד ישראל שרוצים למצוא חן על ידי שהם טובים וצדיקים בהשוואה לפחותים ולכופרים, ועל זה אומר הקדוש ברוך הוא לישראל, לא כן הדברים "הואיל ונקדשתם לשמי עד שלא בראתי העולם" דהיינו עוד בטרם נראו הפחותים והכופרים בעולם הנה מאז ומקדם קדשתי אתכם לשמי ואם כן "היו קדושים כשם שאני קדוש" בלי הצטרפות נגד הזולת.

(המגיד מדובנא זיע"א)

הסדר של פסח של אותה שנה ערך משה החייט כיד המלך, יינות ישנים ומובחרים, מצות שמורה ומהודרות ביותר, בשר ודגים וכל טוב הי' על שולחנו של משה. בהתלהבות גדולה למאד אמר את ההגדה, ונדמה כאילו נתזו רסיסי אש מפיו, באמירתו השנה קיים הלכה למעשה את כל דכפין, עניים עוברי אורח היו מסובים על שולחנו בכל הפסח, משה הרגיש זה הפעם הראשונה שמחת יום טוב אמיתית. בעת אמירת ההגדה בהגיעו ל"שפוך חמתך" נגש אחד מבני הבית לפתוח את הדלת כנהוג, והנה קול שעטות פרסות סוסים הגיעו לאזניו ונשתתקו סמוך לבית, מיד נפתחה הדלת לרווחה, והפריץ עם אשתו נכנסו לבית.

מלאי השתוממות נשארו ליד הדלת, עד שמשה נגש אליהם וביקש אותם להיכנס ולשבת, לרגע נשתתקה שמחתו, את גופו כיסתה ברגע זה זיעה קרה, פחד גדול עבר עליו, אולם הוא התאזר בכח לא להבליט החוצה את הפחד. לבסוף שאלהו הפריץ: מושקה אמור נא לי מהיכן לקחת עבור הוצאות חג הפסח? אני הייתי בטוח שאמצא אותך שוהה בבית אפל ואבל, ועתה, איזו אוריה איזה חג? "כי לא יטוש ה' את עמו בעבור שמו הגדול" ענה משה, ויספר לפריץ את כל פרשת הקוף ותוצאותיו. מה הקוף המת? הן אני צייתי להשליכו אליך בבית בתור מתנה לכבוד פסח. מדוע לא תבין? התערבה אשת הפריץ בשיחה, הן זוכר אתה כי לפני מספר ימים הביאו אלינו מספר שקים עם זהובים, והגזבר בקש מן הסתם לבדוק מטבע אחד בשיניו, לעמוד על מדת הזהב שבו, והקוף הן יחקה את כולם לבטח חשב כי זה מאכל ערב, ויבלע כמות הגונה של זהובים וימת. שחוק עליו עלה על שפתי הפריץ, אלקיך עזר לך באמת. אמר הפריץ אל החייט, ויפן וילך אל ביתו. ולאחר החג הנך מוזמן שוב אלינו לעבודה, אמרה אשת הפריץ. לכשיצא מהבית משה חזר לשולחן ולהגדה, המשיך את הסדר הוא החל לומר את ההלל בנעימה מיוחדת בהתלהבות רבה ונדמה כאילו רסיסי אש נתזו מפיו באמירתו.

צין אדם לחברו

הצדיק ששומר על הסוסים

מעשה בהרה"ק רבי בנימין זאב מזבאריו זיע"א (יומא דהילולא ג' ניסן) שהיה מיסב עם אנשי שלומו, הימים ימות החורף ובחוף הייתה צינה גדולה. תוך כדי סעודה נזכר רבי זאב שהעגלון עומד בחוף ושומר על סוסיו, ברך מיד ברכת המזון, קם מהשולחן, יצא לחוף ואמר לעגלון: הכנס נא פנימה ואני אעמוד ואשמור על הסוסים. סירב העגלון, אולם רבי זאב לא ויתר עד שהעגלון נכנס לחוף הבית החם. חלף זמן רב והמסובים הרגישו שהרבי איננו חוזר, יצאו לחוף ומצאוהו עומד בקור העז ושומר על הסוסים.

בזכות מצוות הכנסת כלל

מעשה באחד מבני העליה שבירושלים של מעלה לפני כשמונים שנה, שבתו הגיעה לפרקה ועמדה להינשא, אך לרש אין כל, ולא היה בידו אפילו שווה פרוטה להכניסה לחופה, ויפן היהודי לשפוך שיח אל הכותל המערבי, בבכי ובתחנונים בדמעות שלישי, באותה שעה היה שם הרה"ח ר' דוד שעכטער זצ"ל (אביו של הגה"צ רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א) וישמע את קול בכיו הרם, ניגש אליו רבי דוד ושאלו, יאמר נא אחי ורעי לסיבת בכיו, ויען היהודי, כלה לי בבית, ואין בידי אפילו פרוטה שחוקה אחת, אמר לו ר' דוד בפשטות שיבוא עמו אל ביתו, ובבואם הביתה נתן לו ר' דוד את כל הסכום הנדרש להוצאות הנישואין,

אף שלא היה ר"ד מעשירי העיר כלל וכלל, אלא שגם הוא עמד לחתן אחד מצאצאיו כעבור חודשים מספר, ובסייעתא דשמיא הצליח לחסוך פרוטה לפרוטה עד שהיה בידו את כל הוצאות החתונה, אך כיון שלא היה זקוק כעת לסכום זה, על כן העניק לו את כל צרור הכסף במתנה, ובטח בשם יתברך שבוודאי יהא בעזרו ויזמין לו צרכיו עד בוא היום שייכנס בנו לחופה. באותו יום הלך ר' דוד להתפלל תפלת מנחה בבית מדרשו של הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זיע"א, ויהי אך ראהו רבי שלומק'ע נענה אליו "דו שיינסט" (אתה זוהר) אמור נא לי מה זכות באה לידך? השיב ר' דוד בתמימות שלא עשה ולא כלום, אולם הרה"ק מזוועהיל לא הרפה ממנו, והפציר בו מאד שיגלה לו את המצווה שעשה, השיב ר' דוד לעומתו, שאם גילו לו מן השמים שעשה מצוה מדוע לא נתגלה לו גם איוו מצוה עשה, ואעפ"כ דחק בו הרה"ק מזוועהיל שיספר לו מה שעשה, והבטיח לו שאם ימלא רצונו, יקבע עמו לימוד בחברותא מדי יום ביומו, (כי כמה פעמים כבר הפציר ר' דוד בהרה"ק מזוועהיל שילמד עמו, והוא היה דוחה אותו בלך ושוב), או אז הסכים לספר לו דברים כהווייתן, ויהי כשמוע כן הרה"ק מזוועהיל נענה ואמר:

ראיתי עליך הזדככות גדולה מאד, ובוה תיקנת את נשמתך בגלגול זה ובכל הגלגולים הקודמים, ועתה הנני מבין איך זכית לכך.

הילולא דצדקיא

שבת קודש א' ניסן נדב ואביהוא בני אהרן (ב"א תמ"ט) הרה"ק רבי אלימלך מגראדויסק ב"ר חיים מאיר חיאל (אמרי אלימלך - תרנ"ב) יום ראשון ב' ניסן הרה"ק רבי שלום דוב בער מליואבאוויטש ב"ר שמואל (תר"פ) הרה"ק רבי יעקב יוסף ב"ר דוד מסקוורא (תשכ"ח) יום שני ג' ניסן הגה"ק רבי אפרים בן הגאון חכם צבי (תקל"ב) הרה"ק רבי בנימין זאב מזבאריו ב"ר חיאל מיכל מזלאטשוב (תקפ"ב) הרה"ק רבי אליעזר ירוחם מראדישיץ ב"ר ישראל יצחק (חתן ה"ח מצאנו - תרנ"ב) יום שלישי ד' ניסן הרה"ק רבי אהרן שמואל ב"ר נפתלי הירץ הכהן מסטעפין (תלמיד המגיד - תקע"ד) הרה"ק רבי יחזקאל מראחמיסטריווקע ב"ר מרדכי מטשרנוביל (תרנ"ה) יום רביעי ה' ניסן הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא ב"ר שמואל (אוהב ישראל - תקפ"ה) הרה"ק רבי צבי אלימלך מבלאווב ב"ר דוד מדינוב (צבי לצדיק - תרפ"ד) יום חמישי ו' ניסן הגה"ק רבי חיים אבואלעפיא ב"ר יעקב (אב"ד טבריה - תק"ב) הרה"ק רבי אהרן ב"ר שמואל יעקב ראטה (שומרי אמונים - תש"ו) יום שישי ז' ניסן הרה"ק רבי יצחק מדראביטש ב"ר יוסף (תלמיד הבעש"ט - תק"ד) הרה"ק רבי ישכר דוב מזידיטשוב ב"ר יצחק אייזיק מכפר ספרין (תקצ"ב)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמילאל הכהן רבטובין שליט"א
מח"ס "גם אני אדוך" ומפרסם יוסף הדר"ש על המעשים.

לעבור בפני המתפלל (ד')

אין לעבור ולישב נגד קטן המתפלל. (שו"ת לב אברהם, סימן ט"ו, תורת משה לחתם סופר, פרשת יתרו, בד"ה כי יבוא, חנוך לנער, פ"א, הערה ה', אורחות איש, שער י"א, סימן ג') והטעם כדי לייחס חשיבות לתפילתו, ויהיה בזה הן משום חינוך לתפילתו כהוגן, והן שהוא יזהר בדינים אלו נגד מתפללים אחרים. (פסקי תשובות אור"ח סימן ק"ב, הערה 9) ויש מקילים לעבור בפני קטן המתפלל, דקיימא לן קטן אין לו מחשבה, (חגיגה דף ד' ע"ב), ולא שייך בו כוונת הלב, וממילא ליכא נמי השראת השכינה סביבותיו. (אשל אברהם מבוטשאטש, אור"ח סימן ק"ב, סעיף ד', דעת תורה שם)

נדבת הר"ר שלמה שטרן הי"ו
לע"נ אביו

הר"ר מנחם מענדל ב"ר יעקב חיים ז"ל
נלב"ע ג' ניסן תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז